

مرام دموکراتیک خلق

وطن محبوب ما افغانستان، تاریخ کهن، سنن پرافتخار، نیروهای انسانی و ثروتهای طبیعی فراوان دارد.

افغانستان طی قرن ۱۹ و چنددهه قرن ۲۰ یک کشور مستعمره - نیمه مستعمره و تاکنون یک کشور دارای نظام اقتصادی - اجتماعی فئودالی میباشد.

ملت ستمدیده این کشور، سخت ترین و جابرانه ترین نوع استبداد و استثمار چهل و فقر را زیر چنگال فئودالهای حاکم محلی و مهاجمین استثمارگر بریتانیا متحمل شده اند.

قیام ملی (۱۹۱۹ ع) خلقهای افغانستان که با شترانه تمام طبقات زحمتکش مردم صورت گرفت بتسلط مستقیم استعمار کهن پایان داد و یکی از حلقه های زنجیر امپریالیزم بین المللی را درین گوشه جهان قبل از هر کشور دیگر آسیایی درهم شکست.

از آن تاریخ تاکنون چهل و هفتسال میگذرد. طی این مدت، طبقات خلقهای محروم کشور و مبارزان ملی ما، مشروطه خواهان و آزادی خواهان، برای طرد نظام فئودالی (ملوک الطوایفی)، رد استبداد و ارتجاع داخلی، ریشه کن ساختن استعمار و امپریالیزم مجاهدات دلیرانه نمودند که بکمال تأسف بنا بر نبودن شرایط مساعد ملی و بین المللی مؤقتاً مواجه بشکستهای رقت بار گردیدند و قدرت فئودالهای فرمانروای محلی (طبقه حاکمه) و محافل حاکمه آن همچنان پابرجا ماند و تضاد اساسی بین دهقانان و فئودالها، تضاد بین خلقهای کشور و امپریالیزم را شدت بخشید.

تاریخ، رسالت حل این تضادهای اساسی را بعهده نیروهای مترقی و وطنپرست با تحقق مرام دموکراتیک خلق گذاشته است.

شرایط بین المللی و ملی:

مضمون عمده دوران معاصر و محور مبارزه طبقاتی در مقیاس جهانی همانا مبارزه سوسیالیزم جهانی و امپریالیزم جهانی میباشد که با انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتبر آغاز گردیده است.

در این مبارزه دو سیستم جهانی، نهضت زحمتکشانشان در کشورهای سرمایه داری رو باستحکام میروند و جنبشهای آزادی بخش ملی ملل آسیا و آفریقا و امریکای لاتین توسعه می یابند.

بعد از جنگ جهانی دوم جریان عظیم و نیرومند جنبشهای آزادی بخش ملی سیستم استعماری امپریالیزم را در هم پیچید و بیش از پنجاه و سه کشور مستقل جدیداً با بر صحر وجود گذاشت که بسیاری از آنها بشمول افغانستان در یک صف به تشکیل دولتهای ملی و اتخاذ سیاست بیطرفی برای احراز استقلال اقتصادی و استحکام استقلال سیاسی خود در کوشش اند.

تغییر در تناسب قوای بین المللی بنفع صلح، دموکراسی، استقلال ملی و ترقی اجتماعی وضع امپریالیزم بملل میمالد آزاد شده امکان وسیع داده تا حیات ملی خود را تجدید کنند، به استقلال اقتصادی نایل آیند و از طریق ایجاد دولت دموکراسی ملی و اتخاذ راه رشد غیر سرمایه داری تسلط امپریالیزم را ریشه کن سازند و نظامات و بقایای فئودالیزم را طرد کنند و با مرحله نوین تکامل اجتماعی بگذارند.

جریان تکامل ملل کشور های جدید التشکیل آسیایی و آفریقایی مبین این حقیقت است که هم اکنون بعضی ازین کشورها (مصر، الجزایر، کینی، مالی، برما و غیره) سوسیالیزم را به عنوان یک سیستم سرمشق مأخذ قرار داده اند و بر اساس راه رشد غیر سرمایه داری و ایجاد شکلی از دولت دموکراسی ملی در یکدوره کوتاه آزادی نتایج درخشانی از لحاظ ارتقای سطح حیات خلقها و رفاه و ترقی اجتماعی بدست آورده اند.

مؤثر اینکه با توجه بوضع مسایل بین المللی و توسعه روز افزون سیاست همزیستی مساومت آمیز و جلوگیری از جنگ ذری و برتری نیروهای صلح و سیستم های مترقی و نوین جهانی، بر رسی اوضاع جهان نشان میدهد که جریانات بین المللی کسلاً بنفع خلقهای محروم ملل کشور های آسیایی، آفریقایی و امریکسای لاتین تغییر کرده و بخصوص برای خلقهای ملت ستمدیده افغانستان امکانات واقعی آزادی از قید ارتجاع فئودالی و نفوذ عوامل استعماری و امپریالیزم را بوجود آورده است.

این وضع مساعد از نظر ملی خاصاً بعد از لویه جرگه (۱۳۳۴ هـ) که باراده خلقهای افغانستان بوجود آمد باعث تغییرات نسبی در حیات سیاسی و اقتصادی کشور گردید.

در اثر فیصله لویه جرگه، مبارزات مساومت آمیز خلقهای افغانستان با انصبه در یک مرحله جدید از روابط بین المللی وارد شد و مشی سیاست خارجی کشور (در صفحه ۲)

سال تاسیس ۱۳۴۵

ناشر افکار دموکراتیک خلق

شماره ۲۹۱ - دو شنبه ۲۲ حمل ۱۳۴۵ هـ - ۱۱ اپریل ۱۹۶۶ ع

د افغانستان د ستمدیده خلکو داپ دو رنجونو په خاطر

د خلق دموکراتیک مرام

زمونږ گران هیواد افغانستان، لرغونی تاریخ، له ویاړه ډک دو دونه او زیات انسانی قوتونه او طبیعي ثروتونه لري.

افغانستان د نولسمې پیړۍ په ټوله موده اود شلمې پیړۍ په هغو اسو کلو نو کښی یو مستعمره - نیمه مستعمره هیواد و او تراوسه پوری اقتصادي - اجتماعي فئودالي نظام لري.

دوی هیواد ستمدیده ملت د محلي حاکمو فئودالانو او برتانوي برخلگرو استثمار چيانو ترمنځ لاندی د فقر، ناپوهی، استثمار او استبداد ډیر سخت او جابرانه ډولونه کاللي دي.

د افغانستان د خلکو د (۱۹۱۹ ع) کال ملي قیام چه د ټولو زیار ایستونکو طبقو په گډون منع ته راغی د زده استعمار مستقیم تسلط ته یی خاتمه ورکړه او د نړۍ په دی گوټ کښی یی تر ټولو آسیایي هیوادو دویمی د بین المللي امپریالیزم د زنجیر یوه کړۍ ماته کړه.

له هغی نیقی تراوسه پوری ۷۷ کاله تیر شول. په دی موده کښی د هیواد د محرومو خلکو طبقانو، ملي مبارزینو، مشروطه خواهانو او آزادی غوښتونکو د فئودالي (ملوک الطوایفی) نظام دور کولو، د داخلی ارتجاع او استبداد د له منځه وړلو اود استثمار او امپریالیزم د رښو د ایستلو لپاره په زړه وړ تیا مجاهدي کړی دي.

خو له بده مرغه د ملي او بین المللي مساعدو شرایطو د شتوالي له امله مؤقتاً له غمجنو ناکامیو سره مخامخ شول اود فرمانروا فئودالانو (حاکمی طبقی) اود هغو د حاکمه محافظو قدرت هماغسی په خپل حال پاتی شو چه بدی توگه د بزگرو او فئودالانو د خلکو او امپریالیزم ترمنځ اساسی تضادونو لاشدت وموند.

تاریخ د دغو اساسی تضادونو د حل رسالت د خلکو د دموکراتیک مرام په تحقق سره د مترقی قوتونو او وطن پالونکو په غاړه ایښی دی.

بین المللي او ملي شرایط:

داوسنی عصر مهم مضمون او په جهانی سویه طبقاتی مبارزی محور د جهانی سوسیالیزم او جهانی امپریالیزم ترمنځ مبارزه ده چه د اکتوبر په ستر سوسیالستی انقلاب شروع شوی ده.

د دغو دوو جهانی سیستمونو د مبارزی له امله په سرمایه داری هیوا دونو کښی د زیار ایستونکو نهضتونه استحکام مومی او آسیا، آفریقا اولاتینی امریکي د آزادی غوښتونکو جنبشونه پراخیږی.

تر دوهمی جهانی جگړی وروسته د ملي خپلواکی غوښتونکو او غوښتلی جریان د جهانی امپریالیزم استعماري سیستم سره و نفخت او له (۵۳) هغه زیات نوی خپلواک هیوا دونه منع ته راغلل چه د افغانستان په گډون اکثره دغه هیوادونه د ملي دولتونو په تشکیل اود بی طرفی سیاست په غوره کولو سره د اقتصادي خپلواکی د حصول او سیاسی آزاده د ټینگولو دپاره په یوه صف کښی کوښښ کوی.

د سولې، دموکراسی، ملي استقلال او اجتماعي پرمختگ په گټه د بین المللي قواؤ د تناسب بدلون او د امپریالیزم ضعف د آزاد هویو هیوادونو ملتوته یوه داسی پراخه زمینه برابرولی چه خپل ملي ژوند نوی کړی، اقتصادي خپلواکی په لاس راوړی او د ملي دموکراسی دولت په ایجاد او د غیر سرمایه داره دودې له لاری (پاتی په دوهم مخ کښی)

(د لومړی مخ پاتی)

د (خلق) د موکراتیک...

دا مېر یا لیز م تسلط له منځه یوسی ، د فیوډالیزم نظامونه او بقیایا محوکاندی اود اجتماعی تکامل په یوه نوی مرحله کښی قدم کښیږدی .

د آسیایي او افریقایي نوو تشکیل شویو هیوادو د تکامل جریان دا حقیقت څرگندوی چه همدا اوس ځینو دغو هیوادو (مصر ، الجزایر ، کینی ، مالی ، برما او نورو) سوسیالستی سیستم د سرمشق په حیث خپل ماخذ ګڼلی دی او د خپلواکۍ په یوی لنډی موده کښی یی دیو ډول ملی دموکراسی دولت جوړ کړی او د غیر سرمایه داری لاری په اساس د خلکو دغو ساینی اود ژوند د سطحی د لوړتیا او اجتماعی ترقی په لحاظ روښانه نتیجی په لاس راوړی دی .

لنډه داچه د بین المللی مساعدو شرایطو او په روغه سره د ګډې ژوند د سیاست پراختیا ، د ذروی چټک د مخ نیوی له باریه فعالیت ، د سولی د قواؤ تفوق اود جهان دنو و متری سیستمونو په نظر کښی نیو لوسره ، دنړۍ داوضاعو ځینو څرګندوی چه بین المللی جریا ناتو په بشپړه توګه د آسیا ، افریقا او لاتیینی امریکا د هیوادو د محرومو خلکو په ګټه تغییر خوللی دی او په خاص ډول د افغانستان د ملت د ستمدیده خلکو لپاره . په واقعی ډول دا امکانات برابروی چه د فیوډالی اړتیا له قید او دامپریالیزم او استعمار دعواملو له تاثیر او نفوذ څخه مخنیوی کړی .

په ملی لحاظ دغی مساعدی وضعی په تیره بیا ۱۳۳۴ کال له لویې جرګی وروسته چه د افغانستان د خلکو په اراده منع ته راغله ، د مملکت په سیاسی او اقتصادی ژوند کښی یی یونځی تغییر راوست .

د لویې جرګی د فیصلی په اثر د افغانستان د خلکو مسالمت غوښتونکو مبارزو نسبتاً د بین المللی روابطو په یوه نوی مرحله کښی ځای و نیو او د هیواد د باندنی سیاست خط مشی د بیطرفی اوسولی غوښتلو ، په روغه سره د ګډې ژوند له سیاست څخه بیرووی دنوی اوزامه استعمار او امپریالیزم سره ضدیت او په نظامی بلاکونو کښی دنه ګډون په اساس د افغانستان د خلکو له خوا د هغوی د تاریخی غوښتنو او هیلو سره سم تایید او ومنل شو .

د افغانستان دغه نوی ټنګ لاره ددی سبب شوه چه دنړۍ د سوله غوښتونکو هیوادو بی غرضه او متساوی الحقوقه تعاون او مرستی جلب شی اود دواستی سکتور د تقوی ، د اقتصادی خپلواکۍ د تأمین او انکشافی پلانونو په اساس د هیواد بشری قوتو ته او طبیعی ثروتو ته ټکر او لویږی اود غیر سرمایه داری دودې او ملی دموکراسی حکومت د ایجاد له باریه لازم شرایط او امکانات منع ته راوړی .

د تولیدی قواؤ د ځی و دی اود افغانستان د خلکو د تریخ ژوند چه به فقر ، نا بوهی او ناروغۍ کښی لاس او پشی وهی سترعلتونه هماغه د فیوډالی طبقی ، د لویو محترکرو او کمپرادور سوداګرو او فاسدو بوروکراتانو قشر ونه اود بین المللی امپریالستی انحصاراتو نمایندګیو اقتصادی ، سیاسی تسلط دی چه د هغوی طبقاتی ګټی د افغانستان د خلکو له پټیګنو سره تضاد لری .

ددی اساسی تضاد حل دی چه به اوسنی مرحله کښی د افغانستان د عمومی او ملی دموکراتیک نهضت ستر مضمون تشکیلوی .

دیوه ستراتیژیک هدف په توګه او ددی اساسی تضاد د حل په حیث د ملی دموکراسی حکومت جوړول د افغانستان د ملت نه چه په اقتصادی لحاظ وروسته پاتی دی یوه پراخه ځلانده دور نما برانیزی .

د افغانستان د ملی دموکراسی حکومت سیاسی بنسټ به له یوی ملی متحدی جبهی څخه تشکیل وی چه به هغی کښی ټول دموکراتیک ترقی غوښتونکی او وطن پرست قوتونه یعنی کارګران ، دهقانان ، مترقی منورین ، کاسبان ، کوچنی بورژوازی (کوچنی او متوسط مالکین) او ملی بورژوازی (ملی سرمایه داران) ګډون لری چه د ملی استقلال ، په اجتماعی ژوند کښی د دموکراسی د تعمیم اود فیوډالیزم او امپریالیزم په ضد د دموکراتیک نهضت د ستره رسولو په لار کښی ملی او دیموکراتیکه مجاهده کوی .

د خلق جریده لاندنی دیموکراتیک مرام چه د ملی او بین المللی شرایطو د علمی تحلیل بر اساس تنظیم شوی او د افغانستان د زیارایستونکو خلکو (د هیواد په سوله کښی له ۹۵ څخه زیات نفوس) یعنی د کارګرانو د طبقی ، بزګرانو او مترقی منورینو دارمانونو مظهر دی ، هغوی ته وړاندی اود تحقق په لاره کښی یی مبارزه کوی .

اول : سیاسی چاری

هغه اساسی مسأله چه په دی تاریخی مرحله کښی د افغانستان خلک ورسره مخامخ دی اود هغه حل ددوی فقر او وروسته پاتی والی چه له پر له پسې بهر یو راهیسی یی ددوی لمن نیولی ده پای ته رسوی عبارت ده :

د فیوډالی نظام له الفا او دامپریالیزم د پراختیا او نفوذ مخ نیوی چه به لاندی ډول د ملی دیموکراسی په ایجاد تحقق موندلای شی :

پاتی به دریم مخ کښی

(بقیه صفحه ۱)

مرام دموکراتیک...

بر مبنای سیاست بیطرفی و صلحخواهی و پیروی از سیاست همزیستی مسالمت آمیز و ضدیت استعمار کهنه و نو و امپریالیزم و عدم الحاق در بلوکهای نظامی مورد قبول و تأیید مردم افغانستان طبق خواسته های تاریخی آنها قرار گرفت .

این خط مشی جدید افغانستان موجب آن گردید تا تعاون و کمکهای بیغرضانه و متساوی الحقوق کشور های صلح دوست جلب شود و بکار انداختن نیرو های بشری و ثروت های طبیعی مملکت مطابق پلانهای انکشافی و تقویه سکتور دولتی و تأمین استقلال اقتصادی آغاز گردد و امکانات و شرایط لازم را برای ایجاد حکومت دموکراسی ملی و راه رشد غیر سرمایه داری در افغانستان تدارک بیند .

علل عمده کندی رشد قوای تولیدی و اوضاع رقتبار خلق های افغانستان که در فقر ، جهل و مرض دست و پا میزنند همانا تسلط اقتصادی و سیاسی طبقه فیوډال قشر های تبار بزرگ محترک و کمپرادور ، بوروکرات های فاسد و نمایندگان کپهای انحصارات امپریالیستی بین المللیست که منافع طبقاتی آنها با مصالح توده های خلق افغانستان در تضاد اند .

حل این تضاد اساسیست که در مرحله موجود محتوی عمده جنبش دموکراتیک عمومی و ملی افغانستان را تشکیل میدهد .

ایجاد حکومت دموکراسی ملی بجهت یک هدف استراتژیک و بجهت یک سلاح حل این تضاد اساسی دورنمای درخشان و وسیع را در برابر ملت افغانستان که از لحاظ اقتصادی عقب مانده است افتتاح می نماید .

بایه سیاسی حکومت دموکراسی ملی افغانستان متشکل خواهد بود از جبهه متحد ملی مردم قدرتهای ترقی خواه دموکراتیک و وطنپرست یعنی کارگران ،

دهقانان ، منورین مترقی ، اهل حرفه ، خرده بورژوازی (مالکین خرده متوسط) و بورژوازی ملی (سرمایه دار ملی) که در راه استقلال ملی ، تعمیم دموکراسی در حیات اجتماعی و پایان رساندن جنبش دموکراتیک ضد امپریالیستی و ضد فیوډالی مجاهده ملی و دموکراتیک می نمایند .

جریده خلق مرام دموکراتیک ذیل را که با اساس تحلیل علمی شرایط ملی و بین المللی تنظیم شده و مظهر آرمانهای خلق از حرکتش افغانستان (بیش از ۹۵ فیصد نفوس مملکت) یعنی طبقه کارگران و دهقانان و منورین مترقیست به پیشگاهشان تقدیم مینماید و در راه تحقق آن مبارزه میکند .

اول : امور سیاسی

مسأله اساسی ایکه درین مرحله تاریخی خلقهای افغانستان بآن مواجه اند و حل آن بفقر و عقب ماندگی که قرون متوالی دامنگیر آنهاست پایان مینمیشد همانا الغای نظام فیوډالی و جلوگیری از بسط و نفوذ امپریالیزم است که با ایجاد دموکراسی ملی بصورت ذیل تحقق می یابد :

۱- دفاع از تمامیت ارضی و استقلال سیاسی افغانستان و تأمین استقلال اقتصادی و حاکمیت ملی کشور عظیمترین وظیفه ملی و دموکراتیک خلق بشمار میرود .

۲- متمرکز ساختن تمام قوای دولتی در دست خلق .

استحکام حاکمیت خلق بشکل ایجاد یک حکومت دموکراسی ملی .

حکومت دموکراسی ملی از نظر ماهیت طبقاتی و ملی خود بر جمیع قدرتهای ترقیخواه دموکراتیک و ملی جامعه یعنی کارگران ، دهقانان ، منورین مترقی اهل حرفه ، مالکان خرد و متوسط شهری و دهاتی با اتحاد سرمایه داران ملی (بجهت یک جبهه متحد ملی) متکی بوده و منافع اساسی خلقها را حراست و تأمین میکند .

۳- در دموکراسی ملی عالیترین مقام قسانو تسکذاری و مظهر اراده خلقها شوری است که نمایندگان تمام طبقات خلق افغانستان از طرف خود شان بر اساس انتخابات آزاد ، سری ، مستقیم ، مساوی و عمومی بدون مداخله آشکار و مخفی و تهدید و تطمیع انتخاب میگردند .

هیأت حکومت در دموکراسی ملی از طرف شوری ایجاد گردیده و از اعمال آن دقیقانه نظارت میکند .

۴- برای تأمین استقلال قوه قضاییه و تنظیم امور قضایی و محاکماتی بر مبنای اصول دموکراتیک ، بخاطر مصونیت و آزادی خلقهای کشور مجاهده صورت میگیرد .

۵- استقرار دموکراسی ملی در شرایطی امکان پذیر است که خلقها از آزادیهای دموکراتیک و وسیع سیاسی و مدنی آتی برخوردار باشند :

آزادی فکر و عقیده ، بیان ، قلم و مطبوعات ، اجتماعات ، تشکیل احزاب سیاسی ، اتحادیه ها ، اعتصابات ، تظاهرات ، مسافرت ، انتخاب شغل و کار و مصونیت های فردی ، مسکن ، مخبرات و حق دفاع در محاکم ، حق انتخاب کردن برای افراد مملکت که سن ۱۸ را تکمیل کرده باشند ، حق انتخاب شدن در تمام موسسات دموکراتیک (از جرگه های قری گرفته تا شوری) ، مساوات در برابر قانون محاکم و اشتغال به مشاغل دولتی .

(بقیه در صفحه ۳)

د(خلق)دمو کړا تیک...

۱- د افغانستان له ممکنې تمامیت او سیاسي استقلال څخه دفاع او د هیواد اقتصادي خپلواکي او د ملي حاکمیت تأمین د خلکو دمو کړا تیکه او ملي خورا ستړه وظیفه گڼله کیږي.

۲- د خلکو په لاس کتنې د ټولو دولتي قواؤ متمرکز کول.

د خلکو د حاکمیت استحکام د یوه ملي دمو کړا سی حکومت د ایجاد په شکل.

ملي دمو کړا سی حکومت د خپل طبقاتي او ملي ماهیت له مخې د ټولنې پر ټولو ملي دمو کړا تیکو، ترقي غوښتونکو قدرتونو یعنی کارگرانو، دهقانانو، مترقي منورينو، کاسبانو، پاري او کلیوالي کو چنیو او متوسطو مالکینو او د ملي سرمایه دارانو په اتحاد (د یو ملي متحدې جبهې په توگه) متکی دی او د خلکو اساسي گټې ساتي او تأمینوي.

۳- په ملي دمو کړا سی کتنې د قانون جوړولو تر ټولو لوړ مقام او د خلکو د اداري مظهر شوری ده. په هغې کتنې د افغانستان د خلکو د ټولو طبقو نما یندگان د آزادو، ټکو، مستقیمو، مساوي او عمومي انتخاباتو پر اساس بې له هر ډول بډی او بشکاره مداخلې، تهدید او تطمیع څخه انتخاب کیږي.

په ملي دمو کړا سی کتنې د حکومت هیأت د شورې له خوا منع ته راغی او د هغه له اعمالو څخه په دقیقه توگه نظارت کوي.

۴- د هیواد د خلکو د آزادۍ او مصونیت له پاره د دمو کړا تیکو اصولو پر اساس د قضا بې قوی د استقلال د تأمین او د قضا بې او محاکماتو چارو د تنظیم له پاره مجاهد کیږي.

۵- د ملي دمو کړا سی استقرار په هغو شرایطو کتنې امکان لري چه خلک د لاندنیو پراخو دمو کړا تیکو سیاسي او مدني آزادو څخه برخورداره وي: د فکر، عقیدې، بیان، قلم او مطبوعات، ټولنو، سیاسي گوندونو تشکیل د اتحادیو، اعتصابونو، مظاهرو او مسافرتونو آزادي، دکار او شغل انتخاب د هغی او مخالفینو فردی مصونیت او په محکمو کتنې د دفاع حق، د هیواد د هغو وگړو له پاره چه عمر یې ۱۸ کاله وی د انتخابولو حق او په ټولو دمو کړا تیکو مؤسسو کتنې (د کلیو له جرگو څخه نیولې تر شورې پورې) د انتخابیدلو حق د قانون، محکمو او نورو دولتي شغلونو په برخو کتنې مساوات.

د افرا دو ټولو دمو کړا تیکو سیاسي او مدني حقونو او آزادو څخه بې له قوم، نژادي، قومي، منطقوي، مذهبي، جنس (نر او ښې)، سواد، شغل او شتمنۍ له تبعیض څخه د یوې مېرمنې وظیفې په حیث په جدې توگه دفاع کیږي.

۶- د ملي مسألي د علمي درک په نظر کتنې نیو لور سره، افغانستان یو داسی هیواد دی چه د زیار ایستونکو خلکو او قومونو څخه چه ملي بیل بیل کلتورونه لري تر کیب شوی چه په گډه بې درله پسی یې یو په مو د کتنې رمونې هیواد تشکیل کړی او بکتنې او سیدلي دی او د گډ ژوند په ترڅ کتنې یې په متحد ډول د مشترکو دردونو په احساس د استعمار او فېوډالیزم په ضد مبارزې پر مخ بیولې دی خود فیوډالي ناولی ادارې او امپریالیستی سیاستونو او تبعیض او محرومیتونو دمو جوړ دیت په نتیجه کتنې د افغانستان ټول خلک نه یوازی له خپلو حقونو او آزادیو څخه محروم شوی دی بلکه دغه ټول ارتجاعی سیاستونه د خلکو د ملي اتحاد او دولتي د ترقی په لاره کتنې د ستر مانع په حیث دریدلی دی. نو د افغانستان د ټولو زیار ایستونکو ولسونو اتحاد او یووالی د محرومو طبقو د گټو د تأمین په اساس د ورو ورو گټو او مساوات د اصل له مخې د هر ډول ملي ستم او قومي تفوق غوښتنې لکه نژادي، قبیلمو، منطقوي او محلي تمایلات چه ملي نفاق منع ته راوړي په ضد ټول له خیره مجاهدله د دمو کړا سی حکومت او د خلکو دمو کړا تیکه مترقي او ملي وظیفه گڼله کیږي.

۷- د افغانستان د خلکو تر منځ د واقعي او عملي ملي یووالی د استحکام

په منظور څخه کیږي چه د دمو کړا سی د اصولو په اساس د قانوني لارو څخه، د هیواد براسی تشکیلاتو باندې د اقتصادي، ژبني او فرهنگي روابطو له لحاظه یونوی نظر وشي او د هیواد محلي جرگو او تشکیلاتو واحدونو ته دی چه د دمو کړا تیکو انتخاباتو په اثر منع ته راغلی وي پراخ صلاحیت او واک ورکړشي او د افغانستان د ژبو د مساوي دخل لپاره دی دمو کړا تیکو اصولو پر مینا لازم اقدامات وشي.

۸- د برتانیې امپریالیستی پر غلگرو په (۱۸۹۳ع) کال کتنې د یوړند استعماري تش په نامه کرښه د افغانستان پر سیاسي قلمرو باندې د دغه هغی د خلکو د ادی په خلاف تحصیل او په نتیجه کتنې یې ددی هیواد د خاورې یوه برخه ور څخه جلا کړه، له هغې نېټې تر اوسه پورې د پښتو نستان د خلکو د استعمار او امپریالیزم په ضد ملي جنبشو نه په مداوم او پرله پسی ډول جریان لري، د افغانستان د خلکو ترقي غوښتونکي دمو کړا تیک قوتونه «د ملتونو د سرنوشت ټاکلو حق» د اصل له مخې د پښتو نستان د خلکو د جنبشونو ملاتړ کوي.

۹- د خلکو دمو کړا تیک قوتونه د بین المللي مقاسباتو په ساحه کتنې له لاندینیو خارجی سیاست څخه دفاع کوي:

- د یوه آزاد، فعال اوسو له غوښتونکي خارجی سیاست تعقیب او د آزاد

قضاوت په ملگرتیا د مثبتې بیطرفې د سیاست ملاتړ.

- د جهانی سولې څخه دفاع او په ورو څه سره د گډ ژوند د سیاست طرفداري. (پاتې به ه لومړم مخ کتنې)

مرام دمو کړا تیک...

از تمام حقوق و آزادیهای دمو کړا تیک سیاسي و مدني افراد منجیت وظیفه مېرمن بدون تبعیض اعم از نظر جنس (زن و مرد)، نژاد، قوم، منطقه، مذهب و عقیده، سواد، شغل و داری جدد دفاع میگرد.

۶- بادر نظر گرفتن درک علمی مسأله ملي، افغانستان مملکتیست مرکب از خلقها و اقوام زحمتکش، دارای کلتورهای متنوع ملي که مشترکاً کشور را در طی قرون متمادی تشکیل داده و در آن زیسته اند و بصورت متحد با احساس درد های مشترک مبارزات ضد فئودالی و ضد استعماری را به پیش برده اند ولی در نتیجه سوء اداره فئودالی و سیاست های امپریالیستی و موجودیت محرومیتها و تبعیض نه تنها

همه خلقها و اقوام افغانستان از حقوق و آزادیهای شان محروم شده اند بلکه این همه سیاست های ارتجاعی مانع بزرگی در راه تکامل اتحاد ملي خلقها و ترقی جامعه بوجود آورده است. لذا مبارزه در راه اتحاد و همبستگی تمام اقوام زحمتکش افغانستان بر اساس تأمین منافع طبقات محروم و اصل مساوات برادرانه و مجادله همه جانبه علیه هرگونه ستم ملي اعم از تفوق طلبی قومی، نژادی، قبیلمو، منطقوی و تمایلات محلی که نفاق ملي را بار می آورد وظیفه ملي و مترقي حکومت دمو کړا سی ملي و دمو کړا تیک خلق بشمار میرود.

۷- بمنظور ایجاد و استحکام اتحاد واقعي و عملي ملي بین خلقهای افغانستان سعی میگرد تا از طرق قانونی مطابق با اساسهای دمو کړا سی بر تشکیلات اساسی مملکت از لحاظ رابطه اقتصادی، لسانی و فرهنگی تجدید نظر شود و بجرگه های محلی و واحد های تشکیلاتی کشور که بر اثر انتخابات دمو کړا تیک بمیان آمده باشند صلاحیت و اختیارات وسیع داده شود و برای حل مسأله زبانهای افغانستان بر مبنای اصول دمو کړا تیک اقدامات لازم بعمل آید.

۸- اشغالگران امپریالیست بریتانیا خط استعماری نام نهاد دیورند را در سال (۱۸۹۳ ع) بر قلمرو سیاسی افغانستان خلاف اراده خلقهای آن تحصیل کرد و در نتیجه يك قسمت ساحه مملکت را از پیکر آن جدا نمود. از آن تاریخ تا کنون جنبشهای ملي ضد استعماری و امپریالیستی خلقهای پښتونستان بصورت مستمر و مداوم جریان دارد. نیروهای ترقیخواه دمو کړا تیک خلق افغانستان به پیروی از اصل «حق تعیین سرنوشت ملل» از جنبش رهایی بخش ملي خلقهای پښتونستان پشتیبانی میکنند.

۹- نیروهای دمو کړا تیک خلق در ساحه مناسبات بین المللی از سیاست خارجی ذیل دفاع میکنند:

- تعقیب سیاست خارجی مستقل و فعال صلحجویانه و تأیید سیاست بیطرفی مثبت با قضاوت آزاد.

- دفاع از صلح جهانی و طرفداری از سیاست همزیستی مسالمت آمیز.

- استقرار روابط دوستانه با تمام ملل صلح دوست، محافل و دولتيکه اغراض سیاسی، اقتصادی و مقاصد استعماری نداشته باشند و در انکشاف اقتصادي، تخنیکي و فرهنگي افغانستان بر اساس تعاون و همکاري متساوي الحقوق کمک میکنند.

- تقویت و توسعه رابطه نزدیک و دوستانه با ملل پیشرو و جریانات مترقي بین المللی که مدافع صلح، استقلال ملي، دمو کړا سی، ترقی اجتماعی و ضد امپریالیزم میباشند و همچنان به آن ملل آسیایی، افریقایی و امریکایی لاتین که در راه رسیدن باستقلال کامل ملي خود مبارزه میکنند.

- مجاهده در راه برقراری مناسبات سالم بین المللی و مخالفت در برابر کلیه بلوکههای تجاوزکارانه نظامی، اتحادیه های اقتصادی، تجارتي و سیاسی اسارت آور که اغراض استعماری داشته باشند.

- مجادله برای جلوگیری از جنگ جهانی، افشای بهنگام آن حرکات و اعمال دول، محافل و ماجراجویان جنگ طلب که برای صلح خطر ایجاد میکنند و استقلال ملي سایر کشورها را تهدید و سلب می نمایند.

- تأیید سازمان ملل متحد و طرفداری از خلع سلاح عام و نام تحت نظارت کامل بین المللی.

- مبارزه علیه استعمار کهنه و نو و امپریالیزم و پشتیبانی از تمام جنبشهای آزادیبخش ملي و مترقي جهان.

د (خلک) دمو کر اتیلک...

د دوستانه روابطو استقرار د نړۍ د ټولو سوله دوستو ملتونو او هغو دولتونو سره چې سیاسي، اقتصادي غرضونه او استعماري مقاصد ونه لري او د افغانستان په اقتصادي، تخنیکي او فرهنګي پراختیا کې د متساوي الحقوقې همکارۍ او مرستې په اساس کومک کوي.

د بېر مخ تلمیو هیوادونو او بین المللي مترقي جریانونو سره چې د سولې، ملي استقلال، دموکراسۍ او اجتماعي ترقي غوښتونکي او د امپریالیزم په ضد وي د نړۍ او دوستانه روابطو ټولو په اوږدوالي او همدارنګه د هغو آسیایي او افریقایي ولایتی امریکا د ملتونو سره ټینګه روابط چې خپلو بشپړو خپلواکیتو ته ورسیدلو له پاره مبارزه کوي.

د بین المللي سالمو مناسباتو د برقرارۍ په لاره کې هڅه کول، او تیري کونکو نظامي بلاکونو، اسارت راوړونکو اقتصادي، تجارتي، سیاسي اتحادیو سره چې استعماري غرضونه ولري مخالفت.

د جهاني چګړې د مخ نیو له پاره مجاهد، د دولتونو، محافلو او ماجراجویانو د هغو حرکاتو او اعمالو د سمدستي رسواۍ چې د جنګه آرزو لري او د سولې له پاره خطر پیدا کوي او یا د نورو هیوادونو ملي خپلواکۍ، تهدید یا سلېوی.

د ملګرو ملتونو د موسسې تایید او تر بشپړ بین المللي نظارت لاندې د پوره بیوسلې کولو طرفداري.

د زده او نوی استعمار او امپریالیزم پر ضد مبارزه او د نړۍ د ټولو مترقي او آزادي بهیونکو جنبشونو ملاتړ.

دوهم : اقتصادي چارې

زمونږ هیواد ډیرې طبیعي منابع او مستعدې انساني قوای لري چې د دوی دوی مترقي لاری په نیولو او د هغو امکاناتو هڅه په استفاده کیدي شي چې ډیر ژر د خوراک، پوشاک، مسکن، روغتیا او پوهنې د تأمین او تمپي له نظره د خلکو د ژوندانه سطحې ته په پوره اندازه لوړوالی ورکړي شي. خو څنګه چې افغانستان د اقتصادي اجتماعي ساختمان په لحاظ د فیوډالیزم (ملوک الطوايفي) تر نظام لاندې دی او د فیوډالي او ماقبل فیوډالي تولیدي روابطو زموږ په ټولنه باندې تسلط لري فیوډالان، لوی محنکر او کمپراد ورسو داګران، فاسد بوروکراتان، امپریالستي انحصاري کمپنۍ او تجار چې د هیواد په سیاسي او اقتصادي کمزوري ژوندانه باندې قاطع تاثیر لري د هیواد د خلکو د مادی او معنوي ژوندانه سطحې یې په ناوړه وضعه وروسته پاتې ساتلي او د تولیدي قواؤ د ودې او اقتصادي انکشاف په لاره کې یې ستر موانع ایجاد کړي دي چې د کارګرانو، بزګرانو او نورو زیار ایستونکو خلکو د بې رحمانه استثمار او په دغو ټولو باندې د سخت ظلم موجب ګرزیږي دي.

د هیواد د اجتماعي ترقي او اقتصادي انکشاف په منظور باید دغه وضعه تغییر ومومي او د زده ظالمانه روابطو پرهای د ملي اقتصاد نوی سیستم (د نویو او عادلانه روابطو پر بنسټ) د ټولنې د مادی نعماتو د تولید وونکو یعنی د خلکو د زیار ایستونکو ټولو د ګټو پر اساس منع ته راشي. له دې امله هغه چې د افغانستان د خلکو د مادی او معنوي تکامل د دورنما لپاره تاریخي او قاطع اهمیت لري د اقتصادي ودې د یوې داسې لارې تعقیب دي چې د اقتصادیانو او فرهنګه ټپکه اعتلا په تأمین او افغانستان په صنعتي هیواد بدل کړي شي او د هغه د پر له پسې پیښو وروسته پاتې والي د یوه نسل د ژوندانه په دوره کې په ډېره چټکۍ سره جبران کړي او په بیه وده وکړي.

په دې منظور ضروري ده چې د بشري او ملي سترې وظیفې په عنوان ټولې ترقي غوښتونکي د موکراتیکي قواو او وطن پرستان: کارګران، بزګران، کاسبان، مترقي منورین، کوچني او متوسط مالکین د ملي سرمایه لرونکو په اتحاد په یوه متحده ملي جبهه کې، ملي دموکراسۍ حکومت تشکیل کړي او د غیر سرمایه داری دودې له لاری لاندې اقتصادي سیاست دفاع او په هغه عمل وکړي.

۱- د دولتي پلان سره سم د ملي اقتصاد ټپکه وده او د دولتي سکتور زیاته پراختیا او تحکیم.

د ملي دموکراسۍ د بنسټي مادی او فني ساختمان د دولتي پلان ګذاري د سیستم پر له پسې انکشاف او د ملي اقتصاد یوه مترقي اداره ایجاد کوي. له دولتي پلان سره سم د دغې ادارې اساسي وظیفه دا ده:

د خلکو له امتیا سره سم د تولید او لګښت تنظیم، د ټولو دولتي او خصوصي مؤسسو او اشخاصو د بې ځایه او غیر اقتصادي لګښتونو مخ نیوی او کنترول، د تولیدي وسایلو، سامان او موادو مؤثر استعمال (پاتې په پنځم مخ کې)

مرام دمو کر اتیلک...

دوم : امور اقتصادي

کشور ما دارای منابع فراوان طبیعی و قوای مستعد انسانی است که در صورت اتخاذ یک راه رشد مترقي به استفاده ازين امکانات ميتوان سريعاً سطح حیات خلقي را از لحاظ تهیه و تأمین خوراک، پوشاک، مسکن، صحت و معارف بقدر کافی ارتقا بخشید. ولی چون افغانستان از لحاظ ساختمان اقتصادي - اجتماعي در تحت نظام فیوډالیزم (ملوک الطوايفي) قرار دارد و روابط تولیدي فیوډالي و ماقبل آن بر جامعه ما مسلط می باشد، فیوډالها، تجار بزرگ محنکر و کمپرادور بورکراتهای فاسد، تجار و کمپنۍ های انحصاري امپریالستي که تأثیر قاطع در حیات سياسي و اقتصادي ناتوان کشور دارند سطح حیات مادی و معنوي خلقي را در مملکت را بوضع دقتباري عقب مانده نگه داشته، موانع بزرگی در راه رشد سریع قوای تولیدي و انکشاف اقتصادي ایجاد کرده اند که موجب استثمار بی رحمانه و ظلم بر توده های عظیم کارگران، دهقانان و سایر خلقي از حمتکش گشته است.

بنظر انکشاف اقتصادي و ترقي اجتماعي مملکت باید این وضع تغییر کند و در عوض روابط کهنه غیر عادلانه سیستم جدید اقتصاد ملي (مبنی بر روابط جدید و عادلانه) بر اساس منافع مولدین نعمات مادی جامعه یعنی توده های زحمتکش مردم استقرار یابد. بنا برین آنچه برای دورنمای تکامل مادی و معنوي خلقي افغانستان اهمیت تاریخي و قاطع دارد تعقیب طریق از رشد اقتصاديست که اعتلای سریع اقتصادیات و فرهنګه را تأمین نماید و افغانستان را بکشور صنعتي تبدیل کند و عقب ماندگیهای قرون متمادی آنرا با حد اکثر سرعت و آهنگه رشد در دوران زندگی یک نسل جبران کند.

باین منظور ضرور است که بعنوان وظیفه بزرگ ملي و بشري تمام نیروهای ترقيخواه دموکراتیک و وطن پرستان: طبقه کارگر، دهقان، اهل حرفه، منورین مترقي، مالکین خر د و متوسط با اتحاد سرمایه داران ملي در یک جبهه متحد ملي حکومت دموکراسي ملي را تشکیل بدهند و بر اساس راه رشد غیر سرمایه داری سیاست اقتصادي آنی را مورد دفاع و عمل قرار دهند:

۱- انکشاف سریع اقتصاد ملي طبق پلان دولتي و تحکیم و توسعه بیشتر سکتور دولتي، ساختمان مادی و فني بنیان دموکراسي ملي، انکشاف مستمر سیستم پلان ګذاري دولتي و یک اداره مترقي اقتصاد ملي را ایجاد می نماید. وظیفه اساسي این اداره طبق پلان دولتي عبارت است از تنظیم تولید و مصرف طبق احتیاج مردم کنترول و جلوگیری از مصارف بیمورد و غیر اقتصادي کلیه موسسات دولتي و خصوصي و اشخاص، استعمال مؤثر مواد، سامان و وسایل تولیدي، تجهیز تمام نیروهای انساني و استفاده صحیح از منابع مالی و ذخایر طبیعی کشور که دارای عامه خلق بحساب می رود.

سکتور دولتي اقتصاد که خصوصیت مترقي و ضد فیوډالي و ضد امپریالستي و استثمارانو را حایز است سلاحیست برای تحکیم استقلال اقتصادي و بیا یگانه یست برای توسعه دموکراسي و ارتقا سطح حیات مردم زحمتکش.

د افغانستان که مناسبات و روابط کاپیتالیستي (سرمایه داری) در نطفه خود می باشد تحکیم و توسعه سکتور دولتي اقتصاد کاملاً بفتح خلق بوده و از تعقیب راه رشد سرمایه داری که برای توده های مردم پر از رنج و عذاب طولانیست جلوگیری میکند.

در زمینه انکشاف صنایع ملي :

ایجاد صنایع ملي (ثقیل و سبک) و صنعتی کردن مملکت بر اساس تخنیک جدید، کلید حل همه مشکلات اقتصادي و اجتماعي کشور بشمار می رود.

۲- صنایع ثقیل که عامل عمده انکشاف سریع اقتصاديست استقلال ملي را استحکام می بخشد. بوجود آوردن صنایع ثقیل مانند صنایع فلز سازی و ذوب آهن، پترول گاز و برق، صنایع انجنیری و ماشین سازی، کیمیای و استخراج معادن و همچنان احداث راه آهن و توسعه سایر خطوط مواصلات از طریق سرمایه گذارهای دولت و تخصیص قسمت عمده قروض و کمکهای خارجی درین شقوق و تمرکز آنها بدست دولت برای خلقي افغانستان اهمیت عظیم دارد.

۳- احداث صنایع سبک و استهلاکي بمقصد رفع حوایج عمومی و ارتقای سطح زندگی توده های وسیع مردم ضروري بنده شده میشود و سرمایه گذاری خصوصی در قسمت صنایع سبک از طریق سرمایه گذاریهای مشترک انفرادي و دولتي بصورت جدا گانه یا مختلط برهنمایی دولت تشویق و حمایت میشود. دولت مسؤول حمایت تمام محصولات صنعتي ملي (خصوصي و دولتي) در برابر رقابت محصولات مشا به خارجي می باشد.

د(خلق) دمو کراتیک...

دهیواد د طبیعی ذخایرو او مالی منابعو څخه چه دقو لوڅلکو شتمنی کټله کېږي سمه استفاده او دانسانی قو تو نو تجهیز .

داقتصاد دولتی سکتور چه د نوی استعمار، فېو ځالیزم او امپریالیزم ۲ برضد متر قسې خصوصیت لری د اقتصادي ځپلو کسې د تحکیم له پاره یوه وسله او د زیار ایستونکو څلکو د ژوندانه د سطحې د لوړولو او د دموکراسۍ د پراختیا لپاره یوه اړه ده .

په افغانستان کېنې چه کا بیتا لستی (سرمایه داری) روابطو او مناسبات لایه نطفه کېنې دی د اقتصاد د دولتی سکتور پراختیا او تحکیم د څلکو په کټه دی او د سرمایه داری دودی دلاری د تعقیب چه د څلکو لپاره اوږده رنځونه او غذا یونه لری منځه نیسی .

د ملی صنایعو دانکشاف په زمینه کېنې :

د ملی (درنو اوسپکو) صنایعو ایجاد او د نوی تخنیک بر اساس د هیواد صنعتی کول دقو لو اقتصادي او اجتماعی مشکلاتو د حل کلي شمیر له کېږي .

۴- درانده صنایع چه د اقتصادي چټک انکشاف ستر عامل دی ملی استقلال ته استحکام بخښي .

د درنو صنایعو منفع تر اوهل لکه د فلز جوړولو صنایع، د اوسپنې ویلی کول، پتروول ګاز، بریښنا، د انجنیرۍ او ماشین جوړولو صنایع، کیمیاوی صنایع، د کانواستخراچ همدارنگه د اوسپنې دلارو جوړول او د نورو موادو اصلاحي کړښو پراختیا چه د دولت د سرمایه ګذار یو له لاری وی او دغو څانګو ته د خارجی مرستو او پورو نو د لویې برخې تخصیص او د هغو قو لو تمرکز د دولت په لاس کېنې دا افغانستان د څلکو لپاره ستر اهمیت لری .

۴- د دمو می اړتیاؤ د رفع کولو او د څلکو د ستروچ لو د ژوندانه سطحې د لوړولو په مقصد د استهلاکي اوسپکو صنایعو احداث ضروری ګڼل کېږي، د سپکو صنایعو په برخه کېنې د انفرادی او دولتی ګډې سرمایه ګذارۍ له لاری خصوصي سرمایه ګذارۍ په ګوښې یا مختلط صورت د دولت تر لارېدونې لاندې تشویق او حمایه کېږي. دولت مسوول دی چه د خارجی مشابهو محصولاتو درقا بت په مقابل کېنې ملی صنعتی (خصوصي او دولتی) محصولات حمایه کړي .

۴- د کورناتو نو د ایجاد له لاری د لاسي صنایعو حمایه د اوږدې مودې او لږې کټې د کړیدیتو نو په وړ کولو د پشه وړانو او کاسپانوسره مرسته کول .

د کرهڼې دانکشاف او د ځمکو د اصلاحاتو په زمینه کېنې :

د افغانستان ولس هر کال مخ په زیاتوالی دی او د کرهڼې تولیدات له دغې ودی سره انډول نلری .

د زراعتی موادو د لېږدوالی په مورد کېنې دائمی بحران د دهقانۍ ژوند وروسته باتی والی او د بزګرو د ستروچ او استثمار دورځی له تودو مسایلو څخه دی .

ددی وضعي ستر او اساسی علت د منځنیو پیړیو د وروسته باتی زراعتی تولید دطر ز تسلط او فېو ځالی زلمه تولیدی روابط دی چه له یوې خوا د افغانستان د څلکو د استهلاکي اړتیاؤ په تأمینو لو قادر نه دی او له بلې خوا ورځ به ورځ د ملاک او بزګر ترمنځ تضاد، لاشد وړ کوی .

دهیواد د اقتصادي او اجتماعی ترقی، د دموکراسۍ د تمیم او د زراعتی تولیدی قواؤ دانکشاف لپاره د ځمکو د دموکراتیکو اصلاحاتو د اجرا له لاری د اوسنیو زراعتی زلمو تولیدی مناسباتو له منځه وړل ضروری شرط دی .

ملی دموکراسی حکومت د ځمکو د اساسي دموکراتیکو اصلاحاتو د سرته رسولو په منظور د ژورو علمی کتنو او مطالعاتو بر اساس د لاندنیو کلي اصولو اجرا عملی کوی :

۵- د اجتماعی عدالت بر بنسټ د افغانستان د بی ځمکو او لږ ځمکو بزګرانو په کټه دقو لو بزګرانو په ګډون د ځمکو د اساسي اصلاحاتو اجرا او د دموکراتیکو مترقی قوانینو وضع چه قو لو فېو ځالی نظامات او مؤسسې مفسدې کړی، د زیار ایستونکو بزګرانو استثمار او فقر له ریښې محو کړی او دهیواد د زراعتی محصولاتو سطحه په پراخه اندازه زیاته کړی .

۶- د متوسطو او لږ ځمکو لرونکو بزګرانو حمایه او مرسته او دودی د مالکیت تضمین، هوبه صحیح او پوره ډول له ځپلو څخه، کټه واخلي او د اقتصادي او کلتوري ژوند سطحه ټی لوړه شی .

۷- د متوسطو او وږو ځمکو لرونکو، اجاره اخیستونکو او هغو بزګرانو چه د نورو ځمکي په دهقانی (کشمندی) نیسی له ګروږۍ، قرضدارۍ، عوارضو، بیګار یو دپارونو او کلیو د سودخورو او ملاکانو او له نورو فېو ځالی تکیالیفو څخه د فوری خلاصون لپاره د دموکراتیک قوانین او مقررات ټاکل کېږي او ژر تر ژره د تطبیق ګرته را ایستل کېږي، دغه قوانین او مقررات د اجاره داری او بزګرۍ روابط او مناسبات د بی ځمکو او لږ ځمکو بزګرانو په کټه د فېو ځالی زلمو مناسباتو د ورکولو په مقصد له بیخه اصلاح کوی .

(باتی په شپږم مخ کېنې)

مرام دموکراتیک...

۴- حمایه صنایع دستی و کمک باهل حرفه و پشه وړان بوسیله اعطای کړیدتپای کم ربح طویل المده از راه ایجاد کو پراتیفها .

د زمينه انکشاف زراعت و اصلاحات ارضي:

نفوس افغانستان هر سال رو بافزایش است و تولیدات زراعتی با این رشد هم آهنګی ندارد . بحران دایمی د زمينه قلت مواد زراعتی و عقب ماندګی حیات دهقانی، استثمار توده های عظیم دهقانان از جمله مسایل حاد روز است .

علت عمده و اساسی این وضع تسلط طرز تولید زراعتی عقب مانده قرون وسطایی و روابط تولیدی کهنه فیودالی است که از طرفی قادر بتأمین نیازمندیهای استهلاکي مردم افغانستان نیست و از طرف دیگر روز بروز تضاد بین ملاک و دهقانان را تشدید میکند .

برای ترقی اقتصادی و اجتماعی کشور و تمیم دموکراسی و انکشاف قوای تولیدی زراعتی، حذف مناسبات تولیدی کهنه زراعتی موجود از طریق اجرای اصلاحات دموکراتیک ارضی شرط ضروریست .

بمنظور انجام اصلاحات اساسی و دموکراتیک ارضی حکومت دموکراسی ملی ایفای اصول کلی ذیل را بر اساس مطالعات دقیق علمی مورد عمل قرار میدهد :

۵- اجرای اصلاح اساسی ارضی بر مبنای عدالت اجتماعی با اشتراک همه دهقانان و بنفع مستقیم دهقانان کم زمین و بی زمین (بزګران) افغانستان و وضع قوانین دموکراتیک و مترقی که جمیع نظامات و مؤسسات فیودالی را ملغی قرار دهد، استثمار و فقر دهقانان زحمتکش را از ریشه محو سازد و سطح محصولات زراعتی کشور را به میزان وسیع افزایش دهد .

۶- حمایت و کمک به زمینداران خرد و متوسط و تضمین مالکیت آنان تا از زمینهای خود بصورت صحیح و کامل بهره برداری کنند و سطح حیات اقتصادی و کلتوري شان بالا برود .

۷- برای خلاصی فوری دهقانان خرد و متوسط بشمول اجاره داران و دهقانانیکه زمین را په دهقانی (کشمندی) میگیرند از ګروږداری، قرضدارۍ، بیګاری و عوارض و دیگر تکالیف فیودالی ملاکان و سودخوران شهر و ده قوانین و مقررات دموکراتیک وضع میشود و هر چه زود تر در ساحه تطبیق قرار میگیرد . این قوانین و مقررات مناسبات و روابط اجاره داری و دهقانی را بنفع دهقانان بی زمین و کم زمین بمقصد طرد مناسبات کهنه فیودالی از ریشه اصلاح می نماید .

۸- از زمینهای بایریکه از طریق سرمایه ګذارۍ دولت و کمک های خارجی آباد و تحت زرع آورده میشود فارمهای بزرګ دولتی احداث و یا بدهقانان کم زمین و بی زمین و کوچیان با اساس کو پراتیفهای زراعتی توزیع میگردد .

۹- انجام اصلاحات دموکراتیک ارضی جداً ایجاب مینماید که تانہضت و ایجاد کو پراتیفهای فروش و خرید و تولید دهقانی در سراسر مملکت از طریق رهنمائی و نظارت دموکراتیک دولت و تشویق و بیداری دهقانان بوجود آید . بدین ترتیب تأمین تمام تسهیلات لازم از قبیل افزار و ماشین آلات زراعتی، میکانیزه کردن و عصری نمودن سیستم زراعتی بمقصد بالا بردن سطح حاصلدهی کار، استعمال کود کیمیاوی، تنظیم قیمت عادلانه محصولات زراعتی، تهیه بازار فروش، اصلاح تخم و دفع آفات زراعتی و کمکهای علمی و فنی از طریق همکاری متقابل مؤسسات کو پراتیفی دهقانان و دولت میسر گردد . این امور منجمله از طریق ایجاد بانک قوی زراعتی از طرف دولت بدادن تقاوی و کړیدتپای کم ربح طویل المده با شرایط مساعد بعمل می آید .

۱۰- اصلاح شبکه ها و انکشاف آبیاری برای زمینهای کم آب و زمینهای بایر ذریعه حفر کارېزا، چاهای عمیق، کانالها و اعمار سد ها و بند ها از امورا هم واولی انکشاف زراعتی مملکت بحساب میرود .

د رسا حه مالدارۍ و حیات کوچیها :

۱۱- بر اساس اصلاح دموکراتیک ارضی روابط کهنه ماقبل فیودالی شبانی برای تأمین منافع و نجات چوپانان زحمتکش ازستم مالداران بزرګ روابط جدید تبدیل شده و بمقصد انکشاف و ترنری و مالدارۍ، تهیه و اصلاح چراګا ها و اصلاح نسل حیوانات و دفع آفات حیوانی از طریق تاسیس کو پراتیفهای مالدارۍ ترتیبات لازم گرفته میشود .

۱۲- حل مسأله فوری کوچیها و حیات قبیلوی بشیوه دموکراتیک و اسکان و مراقبت کامل در تشویق و رهنمائی آنها بزندگانۍ زراعتی و صنعتی و بهبود حیات اجتماعی آنها امر ضروری انکشاف اقتصادی، ترقی اجتماعی و استقلال ملی کشور محسوب میگردد .

د (خلق) دمو کراتیک...

۸- په هغو شادو محمکو کښی به چه دولت به- رمایه گذاري او خارجي مرستو آبادي او د کرمي و د کرمي دولتي لوی فارمونه احداث شي او بیا به د زراعتي کوپراتیفونو په اساس بی محمکو، لږ محمکو بزگرانو او کسو جیا نو ته ویشلی شي.

۹- د محمکو د دمو کراتیکو اصلاحاتو سرته رسول به چدي توگه دا ا بجا بوی چه به قول هیواد کښی د دهقانانو تولید او د پلور لو او بهر پد لو د کوپراتیفونو نهضت دولت د دمو کراتیکي لارښوونې او نظارت او د بزگرانو د تشویق او بیداري له لاری منع ته راشي خو به دی ترتیب قوای لازمي آسانتیا وی لکه: د کرمي ا بزار او ماشین آلات، د کار د حاصل دمی د سطحی د لوړو او به مقصد د زراعتي- عصری او میککانیزه کول، د کیمیاوي سری استعمال، د زراعتي محصولاتو د قیمتونو عادلانه تنظیم، د پلور لو د بازار تهیه، د تخم سمون او د زراعتي آفتونو مخ نیوی دولت او دهقانانو کوپراتیفونو د مؤسسو ترمنځ د متقابلې همکارۍ له لاری علمی او فنی مرستی تأمین شي دغه چاری منجمله د دولت له خوا د قوای زراعتي بانک د ایجادولو او په مساعدو شرایطو د اوږدې مودې او لږ گټو د کريدتو او تقاویو په ورکولو سرته رسیدی.

۱۰- د شادو او بی او بو محمکو د باره د کاریزونو، ژو روغاکانو او کانالونو په کیندلو او د بندونو په جوړولو، د او بو لگولو د شیکو او اصلاح او انکشاف د هیواد د کرمي دیر مختگ د باره له لومړنیو او مهمو چارو څخه شمیرل کیږی.

د کوچیانو د ژوندانه او مالدارۍ په ساحه کښی:

۱۱- د محمکو د دمو کراتیکي اصلاح په اساس به د چوبانی، ما قبل فیو دالی زاده روابط د لویو مالدارانو له ستم څخه د زیار ایستو نکوشینو د خلاصون او د هغو د گټو د تأمین د باره به نویو روابطو بدل شي، او دوتری او مالدارۍ دودې به مقصد به د څی غایونو د تپیی او سمون، د حیواناتو د نسل د اصلاح او د حیوانی آفاتو د لیری کولو د باره د مالدارۍ د کوپراتیفونو د تأسیس له لاری لازم تر نیات و نیول شي.

۱۲- په دمو کراتیکه توگه د کوچیانو د مسالې او قبیلوي ژوند فورې حل، زراعتي او صناعتي ژوند ته د هغو د تشویق او لارښوونې پوره مراقبت او دهغوی میشت کول، د دوی د اجتماعي ژوند په والی د هیواد د ملی خپلواکۍ او اجتماعي ترقی د انکشاف یو ضروري عامل گنل کیږی.

د تجارت او مالیې د سمون په ساحه کښی:

په هیواد کښی د اقتصادي کمزورۍ او نوی استعمال او امپریالیزم د نفوذ یو عامل دادی چه زمونږ خارجي تجارت د یو شمیر محدودو خارجي انحصاري کمپنیو دنما بندگیا نو، داخلي او خارجي لویو محتکرو او کمپرو ادور سودا گرو په لاس کښی دی. دوی د خامو موادو د دواړو په بدل کښی غیر ضروري او غیر اقتصادي اجناس د خپلو گټو او تجمل پرستو قشرونو د تفاخراتو په مقصد واردوی چه په نتیجه کښی د اسراف او د هیواد د پانگې او اسعارو د تپینتی موجب گرھی او همدارنگه د اقتصادي استقلال او د ملی صنایعو استحکام او وې ته درانده ضرور نه و رپیښوی. د دغو نیمگن تیاؤ د لیری کولو د باره د ملی دموکراسۍ حکومت د لاندې تجارتی سیاست پیروی کوی:

۱۳- د صنعت خواته د تجارتی سرمایې په لږ دولو او د ملی صنایعو د تقو بی او ایجاد په مقصد د ماشین آلاتو په تو رید، داخلي تولیداتو په پراخولو او د کمرکی حمایتی سیاست په واسطه د تجارت کثرت ول او د با دتری سیستم د تجارت په پراختیا سره، خارجي تجارت ملی کیږی.

۱۴- د داخلي تجارت انکشاف، د بازار د استقرار په مقصد د داخلي تولید د پربیت او پراختیا، په داخلي بازار کښی د مالونو د بیو تثبیت او د عمومی ا د تیاؤ د لیری کولو د باره د داخلي تاجرانو د تشبثاتو تنظیم، د اوږدو او لږو کمپرو او د تاجرانو په مقابل کښی د دود او متوسطو تاجرانو حمایت.

۱۵- دولتي مالی چاری او بودجه باید په دمو کراتیکه او مترقي تو گه او د هیواد د محرومو خلکو په گټه د اقتصادي انکشاف او اجتماعي ترقی په مقصد اصلاح شي او د غیر مستقیمو مالیاتو د دروند بار د خلکو له اوږدو راپښکته کړی شي. مستقیمو مالیاتو ته لومړی درجه اهمیت ورکړی شي او له شتمنو او با او طبقو تو څخه دي د اجتماعي عدالت په اساس مالیې واخستې شي.

دریم: اجتماعي چاری

د افغانستان آزادی غوښتونکی ملت ۷۷ کاله پخوا به خپل سیاسي استقلال بریالی شو. مگر اجتماعي هوسایي او ترقی او د دموکراتیکو آزادو د تأمین په مقصد د خلکو نهضتونه د داخلي ارتجاع او استبداد او د بین المللی امپریالیزم (باتی په ۷ مخ کښی)

مرام دمو کراتیک...

د رساچه اصلاح تجارت و مالیې:

یسکې از عوامل ضعف اقتصادی مملکت و نفوذ استعمار جدید و امپریالستی اینست که تجارت خارجی ما در دست عده معدودې از نمایندگان کمپنی های انحصارات خارجی و تاجران بزرگ محتکر و کمپرو دور داخلي و خارجي قرار دارد. اینها در بدل صد ور مواد خام، اموال و اجناس غیر ضروري و غیر اقتصادي را به مقصد منفعت جویی خویش و رضای تفاخرات قشر های تجمل پرست وارد نموده و در نتیجه موجب اسراف، فرار سرمایه و اسعار مملکت میگردد و هم بر شد صنایع ملی و استحکام استقلال اقتصادی لطمة سنگینی وارد میسازد. برای رفع این نقایص حکومت دموکراسی ملی از سیاست تجارتی ذیل پیروی میکند:

۱۳- توأم با سوق سرمایه تجاری در ساحه صنعت و تولید ماشین آلات به مقصد ایجاد و تقویه صنایع ملی و توسعه تولیدات داخلي و کنترل تجارت با سیاست کمرکی حمایتی و توسعه سیستم تجارت با دتری، تجارت خارجی ملی میگردد.

۱۴- انکشاف تجارت داخلي به مقصد استقرار بازار، توسعه و افزایش تولیدات داخلي و تثبیت قیمت اموال در بازار داخلي و رفع احتیاجات عمومی از راه تنظیم تشبثات تاجران داخلي و حمایت تاجران کوچک و متوسط در مقابل تاجران بزرگ و کمپرو دور.

۱۵- امور مالی و بودجوي دولتي باید بروی اصول دموکراتیک و مترقي طبق مصالح خلقهای محروم کشور به مقصد انکشاف اقتصادی و ترقی اجتماعي اصلاح گردد و بار سنگین مالیات غیر مستقیم از دوش مردم برداشته شده و بمالیات مستقیم اهمیت درجه اول داده شود و از طبقات دارا و ثروتمند بر اساس عدالت اجتماعي مالیات اخذ گردد.

سوم: امور اجتماعي

ملت آزاد بخواه افغانستان ۷۷ سال قبل باستقلال سیاسی نا یل آمد و لسی نهضت های مردم آن به مقصد رفاه و ترقی اجتماعي و تأمین آزاد ی های دموکراتیک بنا بر عوامل ارتجاع و استبداد داخلي و توطئه و دسایس امپریالیزم بین المللی پاشکست های توأم با قربانی های فراوان مواجهه شد. از آن تاریخ تا کنون خلق های زحمتکش کشور یعنی کارگران، دهقانان و منورین ترقیخواه از نظر اقتصادی و اجتماعي تحت ستم و فشار طبقات حاکمه فبودالی، تجارتی و بوروکراتیک همچنان در شرایط دشواری زندگی میکنند. شاخص سطح زندگی خلق های پر استعداد افغانستان با این ترین سویه حیات در در قطار ملل جهان نشان میدهد و بنا بر سیاست های ارتجاعی و استبدادی، کارگران و دهقانان از حق تشکیل ارگانیهای نشراتی، اتحادیه ها، احزاب سیاسی و احتسابات که سلا ح های دفاع حقوق و منافع طبقاتي اجتماعي و فرهنگی آنان بشمار میرود محروم اند. قوانین ترقی و تکامل اجتماعي حکم میکنند که باید هر چه زود تر این وضع تغییر کند و مناسبات جدید بر اساس تطبیق پروگرام اصلاحی ذیل برقرار شود:

۱- بر مبنای اصل حق کار برای تمام افراد مستعد بکار با تعیین و اخذ حداقل دستمزد و معاش که رفع نیاز مند ی های لازمی مادی و معنوی آنان را کرده بتواند کار تهیه گردد. تأمین حق کار و از بین بردن بیکاری صرف از طریق تعویض مناسبات تولیدی کهنه بمناسبات جدید که منجر بر شد سریع قوای تولیدی کشور میگردد امکان پذیر میباشد.

۲- به مقصد تأمین مصونیت کارگران و شرایط مساعد کار و تحصیل حقوق عمومی وضع و اجرای قوانین و مقررات آتی ضروری است:

== حق استراحت از طریق اجرای ۴۲ ساعت کار در هفته برای شعب مختلف کارگران و تقلیل بازهم بیشتر ساعت کار در رشته هاییکه شرایط اجرای آن سخت و دشوار بوده و بکارگران لطمة روحی و جسمی وارد میکند. جهت تکمیل حق استراحت برقراری مرخصی های همه ساله با استفاده از دستمزد بکارگران تأمین گردد.

== برای همه زحمتکشان در حالت پیری، بیماری و معیوبیت ناشی از حوادث کار بیمه های صحی و اجتماعي از طرف دولت و بحساب دولت یا مؤسسات مربوط وجود آید.

== باید کار اطفالیکه کمتر از ۱۵ سال دارند منع قرار داده شود و برای زحمتکشانی که سن آنها بین ۱۵ و ۱۸ است روز کار تا ۷ ساعت پایان آورده شود.

== مبارزه در راه برسمیت شناختن حقوق و تطبیق قوانینیکه در اثر آن کارگران و تمام زحمتکشان به منظور دفاع از منافع و حقوق خود و به مقصد تربیة روحیة تشکیلاتی و بیداری شعور طبقاتی بتوانند از حق متحد شدن در اتحادیه های صنعتی و کارگری و از حق اعتصاب و انعقاد قرار داد دسته جمعی بهره مند شوند.

== برای حل اختلافات میان کارگران و کارفرمایان و مراقبت در اجرای صحیح قانون کار محاکم بیطرف تشکیل گردد که در آن نماینده کارگران اشترک داشته باشد.

(د شپږم مخ باني)

د (خلق) دموکراتیک...

د داسو له امله په ډېرو قربانيو برسیره له ماتو سره مخامخ شول له هغې نېټې تر اوسه پورې دهيواد زيار ايستونکي خلک يعنې کارگران ، بزگران او ترقي غوښتونکي منورين له اقتصادي او اجتماعي نظره د فېوچالي ، تجاري او بوروکراتيکو حاکمه طبقو ترستم او فشار لاندې لاهماغسي په سختو شرايطو کښې ژوند کوي . د افغانستان د بېلاستنداده زيار ايستونکو خلکو د ژوندانه د سطحې شاخص دنړۍ د ملتونو په قطار کښې تر ټولو ټيټه سويه څرگندوي او د استبدادي او رتجاعي سياستونو په نتيجه کښې کارگران او دهقانان د نشراتي اورگانونو ، اتحاديو ، سياسي گوندونو او اعتصابونو له تشکيل څخه چه د دوی د اجتماعي او فرهنگي حقوقو او طبقاتي گټو د ساتنې وسلي گڼل کيږي مجرور دي .

د اجتماعي ترقي او تکامل قوانين حکم کوي چه بايد دغه وضعه ژر تر ژره بدلون ومومي ، او د لاندني اصلاحي پروگرام د تطبيق په اساسي نوي مناسبات برقرار شي :
۱- د کار د حق د اصل براساسي دي د ټولو افرادو له پاره چه د کار استنداد لري لږ تر لږه د دوه مړه مزد او معاش په ټاکلو او اخستلو سره چه مادي او معنوي لازمي اړتياوي يې ليري کړي شي کار ته يې شي . د کار د حق تامين او د بيکارۍ له منځه وړل يوازي په نويو مناسباتو باندې د توليد د زړو مناسباتو د تعويض له لاري چه دهيواد د توليدي قواؤ د چټکتيا موجب گرهي - امکان لري .

۲- د کارگرانو د مصونيت او د کار د مساعدو شرايطو د تامين او د عمومي حقوقو د تحصيل په مقصد د لاندنيو قوانينو او مقرراتو ټاکنه او اجرا ضروري ده :
- د مختلفو خانگو د کارگرانو له پاره په هفته کښې د ۴۲ ساعته کار د اجرا له لاري د استراحت حق ، او د کار په هغو خانگو کښې چه شرايط يې سخت او گران وي او کارگرانو ته ر وحي او جسمي تاوان رسوي د کار د ساعتو لاندوهم کموالي ، د استراحت د حق د بشپړ کچو له پاره د کالنيو رخصتيو برقراري د کارگرانو د لاس مزد څخه د استفادې سره سره دي تامين شي .

۳- د ټولو زيار ايستونکو له پاره دې د زېږد نوروغي او معيو بيت په حال کښې چه د کار له بېشويې نشأت کړي وي د دولت له خوا ، د دولت يا مېر بوطو مؤسسو په حساب صحي او اجتماعي بيمې منع ته راشي .
۴- بايد دهغو کو چنيانو کار چه عمري تر ۱۵ کالو لږ وي منع کړي شي او دهغو زيار ايستونکو له پاره چه عمري د ۱۵ او ۱۸ کلونو ترمنځ وي بايد د ورځي کار تر څلورو ساعتو راښکته کړي شي .

۵- د حقوقو په رسميت پېژندنې په لاره کښې مبارزه او دهغو قوانينو تطبيق چه دهغو په وسيله کارگران او ټول زيار ايستونکي د خپلو حقوقو او گټو په منظور د تشکلاتي روحيې دروژني او طبقاتي شعور د وېشو لپاره وکولای شي په صنعتي او کارگري اتحاديو کښې سره متحد او د اعتصاب او له ايزو قراردادونو د انعقاد له حق څخه مستفيد شي .

۶- د کارگرانو او کار فرمايانو ترمنځ د اختلافونو د حل او د کار د دقانون د سمو اجرا آتو د مراقبت له پاره دي بيطرفه محاکم چه په هغو کښې د کار وگړو نماينده هم گډون ولري تشکيل شي .

۷- په ښارونو او کليو کي صحي ، عصري او ارزانه کورونو جوړول د ټولو مجرورمو طبقو او قشريو لپاره لازم گڼل کيږي ، همدارنگه په ښارونو کښې د کرايه نشينو لپاره د کورونو ، دکانو ، اونورو محابو د ظالمانه کرايي ښکته راوستل ډېر مهم تلقی کيږي .

۸- د افغانستان په دموکراتيک او نوي ژوند کښې افغاني ښځه د اقتصادي ، اجتماعي ، سياسي او فرهنگي ژوند په ټولو چارو کښې د حقوقو له مخې له نارينه سره مساوي گڼله کيږي .

د ښځو د آزادۍ او حقوقو د تطبيق امکان په دې توگه صورت موندلی شي چه په خپله د ښځو له خوا دموکراتيکي اتحاديي تاسيس او د کار په ساحه کښې د ښځي او نر ترمنځ توپير د مساوي کار په مقابل کښې د مساوي معاش او لاسمزد د اخستلو په اساس له منځه لاړ شي .

د اجتماعي بيمې ، د استراحت حق او تولدت دمخه او وروسته له معاش او لاسمزد سره د (۸۰) ورځو درخصتۍ په ورکولو او د کوچنيانو او ميندو دروغتيا د تامين لپاره د زېږونونو ، کوچنيانو ته د شورو ورکولو د محابو او وگړونو په تاسيس ، د تحصيل د حق او نورو حقوقو په ورکولو تامين کيدای شي .

۹- له دې امله چه د دولت ادارې د دستگاه د يوې دوو طبقو او د ممتازو کوچنيو قشريو د ښېگڼو لپاره په کار وانه چول شي ، دهيواد د ښارونو او کليو د خلکو د سترو طبقو زياتي ښېگڼې دا ايجادوي چه دغه دستگاه د اجتماعي او علمي واقعيتونو په اساس اصلاح شي .

د دې مقصد ته رسيدلو لپاره د ټول اداري فساد : خودسري ، بې قانوني ، بې دسپليني ، رشوت ، کاغذ پراني ، دخلکو د کارونو د مخنيولو او استبداد پر ضد د يوې فوري وظيفې په حيث مبارزه کيږي .

د دولت او مؤسسو د مامورينو معلمينو ، منورينو ، اجيرانو او مستخدمينو د يو شرافتمندانه او وړوڼد د منع ته راوړلو لپاره مؤثر تدابير نيول کيږي .
(باني په ۸ مخ کښې)

(بقية صفحه ۶)

مرام دموکراتیک...

۳- اعمار منازل صحي وارژان برای تمام طبقات و قشرهای محروم در شهرها و دهات امر ضروری بشمار میرود ، همچنان اقدام برای پایان آوردن کرایه ظالمانه منازل ، دکانهها و غیره برای کرایه نشینان شهرها نیز ضروری تلقی میگردد .

۴- در زندگی نوین و دموکراتیک افغانستان زن افغان در کلیه شؤون حیات اقتصادی ، اجتماعی ، سیاسی و فرهنگی از نظر حقوق با مرد مساوی شمرده میشود . امکان تطبیق حقوق و آزادی زنان از طریق تشکیل اتحادیه های دموکراتیک از طرف خود زنان و از بین بردن تبعیض بین زن و مرد در ساحه کار براساس اصل دستمزد و معاش مساوی در مقابل کلا مساوی ، بیمه اجتماعی ، حق استراحت و دادن ۸۰ روز مرخصی با معاش و دستمزد قبل و بعد از ولادت و حفظ صحت اطفال و مادران از طریق تاسیس زایشگاه ها ، شیرخوار گاه ها ، کود کستانها و حق تعلیم و دیگر حقوق تامين شده میتواند .

۵- بمنظور اینکه دستگاه اداری دولت طبق منافع یکی دو طبقه و قشر های ممتاز کوچک جامعه بکار برده نشود ، مصالح عالیه طبقات عظیم خلقهای دهات و شهرهای کشور ایجاد مینماید که این دستگاه روی واقعیت های اجتماعی و علمی اصلاح گردد .

برای تحقق بخشیدن باین منظور بحیث وظیفه فوری علیه جمیع فساد اداری خودسری ها و بی قانونی و بی دسپلینی ، ارتش ، شیوه های کاغذ پرانی و معطلی عمدی کارهای مردم و استبداد مبارزه بعمل می آید .

برای تهیه زندگی شرافتمندانه و شایسته معلمان ، ماموران ، اجیران ، مستخدمان - دولت و موسسات تدابیر مؤثر اتخاذ میگردد .

۶- در راه تشکیل محاکم ملی بمنظور محاکمه و مجازات اشخاص و ماموران عالیرتبه که بحقوق و آزادی های فردی و اجتماعی خلقهای مملکت تجاوز نموده اند و ثروت و جایداد های زیاد نا مشروع از اموال دولت و خلق بدست آورده اند مجاهده میگردد .

۷- بمقصد تشکیل محاکم سیاسی صالح ، علمي و بیطرف و دموکراتیک و اصلاح زندانیهای سیاسی باتمام حقوق سیاسی آن و همچنان برای اصلاح محابس عمومی مبارزه میگردد .

۸- در راه تعدیل و تعویض تمام قوانین و مقرراتیکه ضد مصالح خلق و ضد دموکراتیک باشد مبارزه قانونی بعمل مینماید .

۹- حفظ و بهبود دایمی صحت و سلامت تمام خلقها بصورت مجانی بعهده دولت میباشد . برای این منظور دولت موظف است که پروگرامهای علمی و وسیع صحي در زمینه وقایع مردم از امراض و تقلیل قطعی ناچور یها و ریشه کن ساختن امراض میکروبی و ساری طرح و اجرا کند . بر آوردن احتیاجات تمام اهالی شهرها و دهات و کوچیان و قبایل کشور از نظر خدمات صحي از طریق تربیت کارکنان طبی بتمداد کافی و تهیه وسایل عصری باندازه لازم و توسعه مؤسسات مجانی و عمومی ، ایجاد مؤسسات صحي از قبیل پولیکلینیکها ، شفاخانه ها ، سناتور یها و آسایشگاه ها و تبلیغات صحي در اطراف و اکناف مملکت ضرور است .

۱۰- علیه ارتجاع و نشر خرافات ، اعتیاد به تریاک ، چرس و الکول ، فحشا و دیگر مفسد اخلاقی که معلول شرایط نامتنا سب وضع اجتماعی و اقتصادی است مبارزه همه جانبه بعمل می آید .

چهارم : امور کلتوری

انتقال از مرحله عقب افتاده فیودالی بیک مرحله جدید اجتماعی متری مستلزم تربیت و تعلیم متری و عصری تمام خلقهای مملکت میباشد . طبقات حاکمه ارتجاعی فیودالی و عوامل استعماری و امپریالیستی پیوسته کوشیده اند تا در برابر توسعه و ترقی فرهنگ پسندیده ملی خلقهای کشور و انتشار کلتور متری و علمی جهان در داخل مملکت موانع بزرگی ایجاد کنند تا باین وسیله از تکامل اجتماعی و اقتصادی مردم بمنفع خود جلوگیری بعمل آورند .

با درک این مسأله که فرهنگ و کلتور جدید افغانستان ملی ، خلقی و دموکراتیک خواهد بود در راه تطبیق پروگرام اصلاحی زیر بمقصد تجدید حیات فرهنگی و انقلاب فرهنگی کشور و تکامل آن جد و جهد میشود :

۱- تعلیم و اجرای تعلیمات اجباری همگانی و مجانی ابتدایی بزبان مادری فرزندان کشور در سرتاسر مملکت بعد از سن ۷ سالگی (پسر و دختر) بدون تبعیض .

۲- عملی ساختن تعلیمات اجباری و مجانی متوسط و بنحویکه شاگردان مبادی علوم را فراگیرند و تعلیمات عملی در ساحه های صنایع دستی و زراعت و فن تولیدات را اخذ نمایند .

۳- برای شاگردان تمام مناطق و خلقهای زحمتکش زمینه تعلیمات مسلکی و ثانوی و عالی و تخصص از طریق مدد معاش و لیلیه ها مهیا می شود . در زمینه توسعه پوهنتونها و مؤسسات تحقیقات علمی و کمک بدانشمندان ، نویسندگان و هنرمندان ، حفظ آثار تاریخی و (بقیه در صفحه ۸)

(۷۵ مخ بانی)

د (خلق) دموکراتیک...

۶- د هغو اشخاصو او عالي رتبه مامورينو د مجاکمې او مجازات په مقصد، چه د هیواد د خلکو په حقوقو، فردی او اجتماعی آزادوویی تیری کړی دی او د خلکو او دولت له مالونو څخه یی ناروا او زیات تروتنه او هڅمنۍ په لاس راوړی دی د ملی محکمو د تشکیل په لاره کښی میچاوده کیږی.

۷- د سیاسي بیطرفو، صالحو او دموکراتیکو محکمو د تاسیس او دقو لو سیاسي حقوقو سره د سیاسي محبسونو او همدارنگه د دموکراسۍ محبسونو د اصلاح له پاره مبارزه کیږی.

۸- دقو لو هغو قوانینو او مقرراتو د تمذیل او تمویض په لاره کښی چه د خلکو د ښېگڼو او دموکراسۍ په خلاف وی قانونی مبارزه کیږی.

۹- په مجانی ډول دقو لو خلکو د روغتیا او سلامتی دایمی ساتنه او ښېگڼه د دولت په غاړه ده. ددی مقصد له پاره دولت مکلف دی چه له ناروغیو څخه د خلکو د ساتنې او د ناروغیو د قطعې کولو او د میکروبی او ساری ناروغیو د بیضی له منځه وړلو په ساحه کښی عملی او پراخ پروگرامونه طرح او تطبیق کړی. همدارنگه د صحتی خدماتو له مخی د هیواد دقو لو کلیو او ښارونو د خلکو او کوچنیانو او قبا یلو داند تیاؤ پوره کول دا ایجابوی چه طبی کارکوونکی او عصری وسایل په کافی اولا زمه اندازه تربیه او تهیه شی او مجانی، عمومی، پراخی او صحتی مؤسسې لکه پولی کلینیکونه، روغتونونه، زینتونونه او سنا توریونو نه د هیواد په هرگوټ او څنډه کښی ایجاد او صحتی تبلیغات ضروری دی.

۱۰- د ارتجاع، خرافات څېړلو، د تریاکو، چرسو، اوالکو لو دا اعتیاد فحشاء او قو لو اخلاقی مفاسدو په ضد چه د اجتماعی او اقتصادی ناوړو شرایطو معلول دی ډول له څیزه مبارزه کیږی.

څلورم: کلتوری چاری

له فیوډالی وروسته بانی مرحلې څخه یوی نوی اجتماعی مترقی مرحلې ته انتقال د هیواد دقو لو خلکو د مترقی او عصری ښوونی او روزنی ایجاب کوی. فیوډالی ارتجاعی حاکمه طبقاتو او استعماری او امپریالستی هوالملوتل څخه کړی ده چه د هیواد د خلکو د ملی او مترقی منلی فرهنگ او دجهانی علمی او مترقی کلتور د پراختیا او پرمختگ په لاره کښی دننه په هیواد کښی لوی موانع ایجاد کړی او په دی توگه دخپلو گټو په فرض د خلکو د اجتماعی او اقتصادی تکامل مخه ونیسی.

ددی مسألی په پوهیدلو سره چه د افغانستان نوی کلتور او فرهنگ به ملی، خلقی او دموکراتیک وی د هیواد د ژوندانه د تجدید او کلتوری انقلاب او تکامل په مقصد دلاندی اصلاحی پروگرام د تطبیق په لاره کښی څخه او کوشش کیږی:

۱- په قو لو هیواد کښی د (۷) کلنۍ څخه وروسته (د ناروینې له پاره) بی له توپیر هرچاته په مورنی ژبه د ابتدای، مجانی، عمومی، اجباری تعلیماتو تطبیق.

۲- د منځنی تعلیماتو په اجباری او مجانی توگه داسی عملی کول چه شاگردان د علومو مبادی زده او ذکرهږی، لاسی صنایعو او تولیداتو په فنونو کښی عملی تعلیمات حاصل کړی.

۳- دقو لو منطقو شاگردانو او زیارایستونکو خلکو ته د لیلیو او مدد معاش له لاری د مسلکي، ثانیوی، عالی او تخصصی تعلیماتو زمینه برابریدوی. د ښوونکو ښوونکو او عملی څیړنو د مؤسساتو پراختیا - پوهانو، لیکوالو او هنرمندانو سره د مرستې - د تاریخی آثارو د ساتنې، حفرياتو او موزیمونو د انکشاف، د کتابخانه نو تاسیس او له سوله دوستو او مترقی هیوادونو سره د بین المللی فرهنگي روابطو د پراختیا له پاره لازم اقدامات صورت نیسی.

۴- په قو لو هیواد کښی د ښوادی په ضد عمومی جهاد صورت مومی.

۵- دنوی نسل د بدنی او ذهنی روزنی په مقصد میدانونه او د سپورت کلوبونه، قراوت خانې او د کنفرانس ځونی د محصلانو او هوانانو د اتحاد او د آزاد تشکیل حق تآمین کیږی.

اخلاقی او معنوی اصول لکه: د سولې، دموکراسۍ، ملی خپلواکۍ اجتماعی پرمختگ او ښیگڼو له اړمانو سره وفاداری- له هیواد او زیارایستونکو خلکو سره مینه او احترام- له ارتجاع، استبداد، بی عدالتی، استعمار، استثمار امپریالیزم، جگړه غوښتنی د خلکو اوجهانی مترقی ملی مفاهیمو له ښمنانو سره نه پخلا کیدل په دغاگردانو، محصلینو او هوانانو ترمنځ- چه د هیواد نه زوالیدونکی او خلاقه بانگه ده- تبلیغ او ترویج شی.

۶- د افغانستان د ملی فرهنگ دغنی کولو- د هیواد د خلکو او مغفلو قومونو د ژبی او کلتور د پراختیا او د هیواد د ولایاتو د هغو سیمو د خلکو چه شاته غورځول شوی دی د اقتصادی او اجتماعی پرمختگ د پاره جدی او عملی تدابیر نیول کیږی. د خلکو د روزنی او اجتماعی شعور د راویښلولو د پاره د مطبوعاتو، دموکراتیکو څېړنو، د اطلاعاتو آزادی، سینماگانو، تیاترونو او رادیوی مترقی څېړنو

(بقیه صفحه ۷)

مرام دموکراتیک...

انکشاف حفريات و موزیم ها، تاسیس کتابخانه ها و توسعه روابط فرهنگی بین المللی با کشورهای صلح دوست و مترقی اقدام میشود.

۴- جهاد عمومی علیه ښوادی دسر تا سر کشور صورت میگیرد.

۵- برای تربیت بدنی و ذهنی نسل جوان میدانها و کلبه های سپورت، قراوت خانه ها و اتاقهای کنفرانس و حق تشکیل آزاد اتحادیه های محصلان و جوانان تعمیم میگردد. اصول اخلاقی و معنوی از قبیل وفاداری بارمانهای صلح، دموکراسی ملی، استقلال ملی رفاه و ترقی اجتماعی و عشق و احترام بخلقهای زحمتکش و وطن، آشتی ناپذیری باارتجاع استبداد و بیعدالتی، استثمار، استعمار و امپریالیزم و جنگ طلبی و دشمنان خلق و دشمنان مفاهیم مترقی ملی وجهانی بین شاگردان و محصلان و جوانان که سرمایه زوال ناپذیر و خلاق کشور اند تبلیغ و ترویج میگردد.

۶- بمقصد انکشاف زبان و کلتورهای خلقها و اقوام مختلف مملکت و غنای فرهنگ ملی افغانستان و بمنظور ترقی و پیشرفت اقتصادی و اجتماعی خلقهای آن حصص ولایات مملکت که عقب گذاشته شده اند تدابیر جدی و عملی اتخاذ میگردد. برای تربیه و بیداری شعور اجتماعی خلقها بسط و توسعه مطبوعات و نشرات دموکراتیک و آزادی اطلاعات، سینماها، تیاترها، نشرات مترقی رادیوی در نقاط مختلف مملکت ضروریست. هرگاه بعضی از محافل و افراد متنفذ بخواهند این وسایل تربیتی عمومی را بمنظور نشر خرافات، نفاق ملی، تقوی به فیوډالیزم و بسط نفوذ امپریالیزم استعمال نمایند بیدرتنگه افشا خواهند شد.

در نهایت ما در حالیکه ارزشها و اهداف دموکراتیک قانون اساسی را حمایت میکنیم و درین مرحله تاریخی برای ایجاد حکومت دموکراسی ملی و تعقیب راه رشد غیر سرمایه داری بر اساس ایدیا لوی مترقی و جهان بینی علمی بشیوه مسالمت آمیز و علمی مجدانه میا رزه میکنیم هیچگاه مسؤولیتهای عظیم خود را در پیشگاه خلق نجیب و زحمتکش افغانستان عزیز از یاد نبرده و نظر خود را از غایبه نهایی و دور نمای تکامل اجتماع خویش که ساختمان یک جامعه سوسیالیستی است دور نخواهیم داشت. الزتمام نیروهای ترقی خواه دموکراتیک، از تمام وطنپرستان و فرزندان صدیق وطن و از باشاهان متترین مدافعان منافع خلقهای ستمکش و محروم دعوت میگردد که در صفوف جریان دموکراتیک خلق پیوندند و در راه تطبیق این مرام مبارزه پیگیر و پرافتخار نمایند.

تعمیم او پراختیا په قو لو هیواد کښی ضروری دی. که چیری هیڅی ټول لگي او بانفوذه افراد وغواړی چه د روزنی دغه عمومی وسایل د خرافاتو د څېړنو، ملی نفاق، فیوډالیزم او امپریالیزم د نفوذ د پراختیا او تقوی په فرض په کار واچوی سمدستی به رسواشی.

په پای کښی مونږ بداسی حال کښی چه د افغانستان د اساسی قانون د قو لو دموکراتیکو ارزښتونو او هدفونو حمایت کوو او د تاریخ بدی مرحله کښی د ملی دموکراسۍ حکومت د ایجاد او د غیر سرمایه داری و دی دلاری د تعقیب د پاره د مترقی ایدیا لوی او علمی جهان بینی بر اساس به مسالمت آمیزه توگه علمی مبارزه کوو، هیڅکله به د افغانستان د نجیب او زیارایستونکو خلکو په مقابل کښی خپل مسؤولیت هیر نه کړو او دخپل غایبی هدف او خپلی ټولنی دراتلونکی تکامل څخه چه دیو سوسیالستی ټولنی جوړول دی خپل نظرونه غړوو.

له قو لو دموکراتیکو ترقی غوښتونکو قوتونو، له قو لو وطن پرستانو او د هیواد له دښمنو زامنو او د محروم مومتم گانو او نکو خلکو د گټو له با هېامته مدافعینو څخه بلنه کیږی چه دخلک د دموکراتیک جریان په صفونو کښی ودریږی او ددی مرام د تطبیق په لاره کښی پرله پسې او له ویاړه ډکه مبارزه وکړی.

اشتراک	خلق
مرکز: سالانه ۱۰۰ - افغانی	فعلا هفته یکبار نشر می شود
ولایات: سالانه ۱۳۰ - افغانی	صاحب امتیاز: نور محمد (تره کی)
خارج کشور: سالانه ۱۰ - دالر	مدیر مسؤول: م. حسن (بارق شفیع)
قیمت یک شماره ۴ - افغانی	آدرس: حصه اول میوند واپ (مقابل سینمای پامیر)
دولتی مطبعه	